

B.A. Part—II (Semester—IV) (Old) Examination

(Literature of Classical Language)

SANSKRIT LITERATURE

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80]

Note :—Write answers in the medium offered.

सूचना :—उत्तर स्वीकृत माध्यमातून लिहावीत.

सूचना :—उत्तर स्वीकृत माध्यम में लिखिये।

1. Translate any **THREE** of the following :—

खालीलपैकी कोणत्याही तीन श्लोकांचे भाषांतर करा :—

निम्नलिखित में से किंहीं तीन श्लोकों का अनुवाद कीजिए :—

(1) विद्युत्वन्तं ललितवनिताः सेन्द्रचारं सचित्राः

संगीताय प्रहृतमुरजाः स्तिंगधगम्भीरघोषम्।

अन्तस्तोयं मणिमयभुवस्तुङ्गमभ्रंलिहाग्राः

प्रासादास्त्वां तुलयितुमलं यत्र तेस्तैविशेषैः ॥

(2) आनन्दोन्थं नयनसलिलं यत्र नान्यैर्निर्मितेः

नान्यस्तापः कुसुमशरजादिष्ट संयोगसाध्यात्।

नाप्यन्यस्मात्प्रणयकलहाद्विप्रयोगोपपत्तिः

विर्तेशानां न च खलु वयो यौवनादन्यदस्ति ॥

(3) मन्दाकिन्याः सलिलशिशिरैः सेव्यमाना मरुदिभः

मन्दाराणामनुतटरुहां छायया वारितोष्णाः ।

अन्वेष्टव्यैः कनकसिकतामुष्ठिनिक्षेपगृहैः

संक्रीडन्ते मणिभिरमर प्रार्थिता यत्र कन्याः ॥

(4) तत्रागारं धनपतीगृहादूतरेणास्मदीयं

दूराल्लक्ष्यं सुरपतिधनुस्पारुणा तोरणेन ।

यस्योपान्ते कृतकतनयः कान्ताया वर्धितो मे

हस्तप्राप्यस्तबकनमितो बालमन्दार वृक्षः ॥

(5) तस्यास्तीरे रचितशिखरः पेशलैरिन्द्रनीलैः

क्रीडाशैलः कनककदलीवेष्टनं प्रेक्षणीयः ।

भद्रगेहिन्याः प्रिय इति सखे ! चेतसा कातरेण

प्रेक्ष्योपान्तस्फुरिततडिं त्वां तमेव स्मरामि ॥

$5 \times 3 = 15$

2. Reference to context any **TWO** of the following :—

खालीलपैकी कोणत्याही दोन वाक्यांचे संदर्भासहित स्पष्टीकरण लिहा :—

निम्नलिखित में से किन्हीं दो वाक्यों का संदर्भ लिखकर स्पष्टीकरण कीजिए :—

(1) एकः सूते सकलमबलामण्डनं कल्पवृक्षः ।

(2) नाध्यास्यन्ति व्यपगतशुचस्त्वामपि प्रेक्ष्य हंसाः ।

(3) सूर्यापाये न खलु कमलं पुष्यति स्वामभिख्याम् ।

(4) प्रायः सर्वे भवति करुणावृत्तिरानन्दनिरात्मा ।

10

3. Sketch the character of 'यक्षपत्नी'.

'यक्षपत्नी' चे चरित्रचित्रण लिहा.

'यक्षपत्नी' का चरित्रचित्रण कीजिए।

OR/किंवा/अथवा

Write the features of 'अलकानंगरी'.

'अलकानंगरी'. चे वर्णन करा.

'अलकानंगरी' का वर्णन कीजिए।

12

4. Write short notes on any **THREE** of the following :—

खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर टीपा लिहा :—

निम्नलिखित किन्हीं तीन पर टिप्पणी लिखिए :—

(1) बालमन्दारवृक्षः ।

(2) यक्षसंदेशः

(3) यक्षगृहः

(4) यक्षः

(5) वापी ।

15

5. Write short notes on any **THREE** of the following :—

खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर टीपा लिहा :—

निम्नलिखित किंहीं तीन पर टिप्पणी लिखिए :—

- (1) कविसृष्टी
- (2) काव्यलक्षणे
- (3) काव्यहेतू
- (4) उत्तम काव्य
- (5) मध्यमकाव्य।

12

6. Write the answers any **SIXTEEN** of the following questions by choosing the correct options :—

वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **16**) :—

वस्तुनिष्ठ प्रश्नों के उत्तर लिखिए (कोणतेही **16**) :—

- (1) कवि कुलगुरुः कः ?
 - (अ) बाणभट्टः
 - (ब) कालिदासः
 - (क) श्रीहर्षः
 - (ड) शूद्रकः
- (2) कालिदासेन कति ग्रन्थाः रचिताः ?
 - (अ) पञ्च
 - (ब) षट्
 - (क) सप्त
 - (ड) अष्ट
- (3) अभिज्ञानशकुन्तलस्य नायकः कः ?
 - (अ) रामः
 - (ब) चारुदत्तः
 - (क) दुष्यन्तः
 - (ड) उदयनः
- (4) बाणभट्ट कविः कस्य राज्ञः सभाकविः ?
 - (अ) चन्द्रगुप्तस्य
 - (ब) अशोकस्य
 - (क) प्रभाकरवर्धनस्य
 - (ड) हर्षवर्धनस्य
- (5) 'कादम्बरी' कस्य रचना ?
 - (अ) बाणभट्टस्य
 - (ब) कालिदासस्य
 - (क) भासस्य
 - (ड) श्रीहर्षस्य

(15) मेघदूतस्य कः काव्यप्रकारः ?

(अ) महाकाव्यम्

(क) खण्डकाव्यम्

(ब) चम्पुकाव्यम्

(ड) नाटकम्

(16) 'हर्षचरितम्' ग्रन्थस्य रचयिता कः ?

(अ) कालिदासः

(क) श्रीहर्षः

(ब) बाणभट्टः

(ड) अश्वघोषः

(17) हर्षचरितस्य काव्यप्रकारः कः ?

(अ) आख्यायिका

(क) नाटकम्

(ब) कथा

(ड) महाकाव्यम्

(18) गद्यकविः कः ?

(अ) कालिदासः

(क) बाणभट्टः

(ब) श्रीहर्षः

(ड) अश्वघोषः

(19) कालिदासस्य रचना नास्ति _____ ।

(अ) रघुवंशम्

(क) मेघदूतम्

(ब) सौन्दरानन्दम्

(ड) कुमारसम्भवम्

(20) कालिदासेन ऋतुसंहारे कति ऋतवः वर्णिताः ?

(अ) पञ्च

(क) सप्त

(ब) षट्

(ड) चत्वारि

$16 \times 1 = 16$